

NOTA DIÀRIA

Estem a les acaballes de l'estiu. Tornen a bullir els mentideros de Madrid, circulant tota mena de noves, filles mes de quatre voltes de la fantasia dels que esperen un lloc sostingut pel P. esupost. En aquest temps de la tardor, Madrid torna a la vida. Durant l'estiu la riuada de polítics que invadeix el Nord, anant en peregrinació a donar vida a les platjes i a les ruletes dels grans centres recreatius, on s'hi amassen fortunes i desgracies, tot a l'hora, deixa la Cort en una soletat aclaparant. No se sap res de res, ni's diu res de res. Fins els bustos dels parlamentaris il·lustres que adornen el saló de conferencies del Congrés, semblen adoptar un posat d'aburriment. Els pocs mortals que queden a Madrid per les necessitats del negoci o de l'ermilla, ja no hi van al Congrés durant l'estiu. Tenen por de que els uixiers els compadeixin. I si alguns n'hi van, o entren directament a la biblioteca fent se els interessants, o hi van en qualitat de acompanyants de provincianos, a contemplar la vitrina que guarda les bales que mataren al general Prim i l'exemplar manuscrit de la Constitució de l'any 12. Res, que allò es un verdader cementiri, sense que ningú pugui orientar se en cap sentit.

Això ara, en aquest temps, està canviant per moments. Tornen els polítics de l'estiu mig negres del sol i l'aire de mar, i amb moltes ganes de dir i sapiguer coses. Are mateix, ja tot es sapiguer si en Sanchez Toca s'aguantarà o no, si hi haurà Presupostos o be si en Lacierva lograda fer caure a l'actual Govern amb la qüestió dels telegrafistes destituïts allavors de la vaga, i ara exigents pera lograr la seva rehabilitació. Hi ha qui diu que l'obra eco-

nòmica del Govern serà un pas gegantí en la materia, que demostrarà que a Espanya els principis liberals comencen en els conservadors. Altres asseguren que en Sanchez Toca està a punt de fer un clac arrastrat per camins de violència per en Lacierva, el qual no vol perdonar als telegrafistes el disgust que li donaren l'última vegada que entrà a formar part del Ministeri. I entre lo que diuen els uns i lo que ls altres sostenen, ningú en pot treure l'algua clara.

L'única cosa que sembla roguer-se assegurar, es que les Corts s'obrirán a primers del vinent novembre, i que allavors serà hora de veure amb quina força compta l'actual Govern, pera desarrotllar els seus plans econòmics, els quals, pels anuncis que n'fa, semblen constituir una solució definitiva per una serie de problemes plantejats com a conseqüència de la guerra.

Això sembla l'únic cert entre mig del maremagnum de notícies i noticies, i que comensen a circular per Madrid, i de les quals ja els diaris madrilenys ens innoven:

Que en Dato dimiteix la quefalura dels idonis. Que en Dato ja està bò i no dimiteix. Que el Govern mort d'una cosa d'en Lacierva. Que el Govern no cau i logra l'apoi de tota mena de conservadors. Que hi haurà Presupostos. Que no n'hi haurà. Heus aquí les úniques, les grans preocupacions dels polítics madrilenys.

Entre tant el mon camina a passos de gegant camí d'una transformació radical. Es revisen tots els valors i es trasbalsen tots els ordres.

I els polítics madrilenys, ni se'n donen compte, entretenint-se intrigant, per veure qui te mes dret al Presupost del país.

EL CONGRES REGIONALISTA A MARSELLA

Les sessions destinades a l'estudi de la discussió de les ponències continuen amb la major activitat, havent se ja formulat una serie de proposicions, les més importants de les quals són les següents:

Regionalisme administratiu.—La regió ha d'estar constituïda per l'agrupament de departaments que ofereixin una comunitat d'interessos avinent per a crear la solidaritat inspirada per les diverses necessitats experimentades per les poblacions.

Els departaments són suprimits.

L'administració provincial serà confiada a un prefecte regional.

Els Congrés suprimeix els sots-prefectes.

Regionalisme econòmic.—L'organització econòmica de la regió no ha d'ésser pas diferent de l'organització administrativa.

Abans de tota delimitació regional, s'ha de donar lloc a que la vida regional s'afirmi amb una acció tangible que no estigui subjecta a límits sempre discutibles sota algun punt.

Els interessos de la regió han d'ésser representats per una assemblea regional elegida pel procediment de la representació proporcional.

Pertanyerán a aquesta assemblea els representants de les Cambres de Comerç i d'Agricultura, dels Sindicats patronals i obrers de les Associacions professionals, de les Cambres de propietaris, Sindicats de lloguers i funcionaris, etc.

L'Assemblea regional ha de tenir els poders més amples per defensar i exposar els interessos i les necessitats econòmiques de la regió i no haurà de estar sotmesa al control del poder central més que en la mesura indispensable per a salvaguarda dels interessos generals de la nació.

Dins de cada regió hi haurà un administrador, elegit per l'Assemblea, que serà encarregat d'acomplir les seves decisions, i el prefecte, o comissari regional, que serà exclusivament l'agent del poder central.

Secció de delimitació.—El Congrés acorda que per a constituir les regions té en compte els elements següents combinats, sense excloure-ne ni un:

La geografia, la historia, la qüestió econòmica, comprénent el comerç, la industria, l'agricultura, el turisme, ecetera, etc., és a dir, el desig dels habitants.

Regionalisme intel·lectual i artístic.—El Congrés acorda que l'Universitat d'Aix-Marsella, es denominarà en endavant Universitat de Provença.

Que els idiomes locals que tenen valor de llengua puguin unir-se als exámenes.

Que es creï a la Universitat de Provença una càtedra de Provençal, com ja n'hi ha una de Bretó a la Universitat de Rennes.

Que a les escoles es dongui preferència a la historia regional i local, així com a la historia de l'art regional.

Que s'estableixi, a cada centre regional, un curs de declamació de l'idioma local, i que s'obligui als teatres subvencionats a donar, una o més vegades, representacions d'obres escrites en aquell idioma, o que s'inspirin en l'esperit regional.

—La secció del regionalisme intel·lectual al Congrés té per president a M. Pessenasse, inspector d'Academia de Marsella i per vice-president a M. Emili Ripert, professor de la Facultat de lletres d'Aix.

El felible Lhermitte-Savinien, majoral del Filibrige, autor de les moltes obres recomanables per l'educació i l'instrucció del joves del Migdia, ha presentat i fet adoptar al Congrés, en la sessió del 19 de setembre, la proposició d'En Mistral, tal com la formulà en el seu sonat requeriment de 1900 al ministre d'Institució pública: «Que l'estudi comparat del francès mitjançant l'ús de les llengües d'oc sigui establert com a facultatiu a les escoles de Migdia.»

Aquesta proposició té, des d'ara, un començament d'execució, car ja hi ha cursos de llengua provençal a l'Institut de Marsella i Institut d'Aix.

En pró de l'Orfeoó Manresa

XI

La dignitat del cantaire

Amb la més alta convicció he dites les virtuts de la cançó nostra a fi de que s'hagués esment de la riquesa espiritual que poseim. I si amb la mateixa convicció que són dites han sigut sentides, jo sé el respecte conseqüent que devem a la cançó i a la dignitat que deu posseir tot orfeonista.

Per ésser bon orfeonista no és necessari solament ésser dotat de bona veu encara que convinguem en que sense bones veus un Orfeoó es faria impossible, però més necessari que la bona veu es el bon sentiment, car prou sabem que molt bones veus canten estupideses i immoralitats formidables. Oi, mes, que la missió del bon cantaire es de fer sentir amb tota l'intensitat possible la seva cançó i seria la pro'ana ció mes sacrílega que poguéssim cometre el fer burla de l'espiritualitat dels nostres avant passats: de les seves creencies, de les seves dolors, dels seus enamoraments, de tot això que nosaltres en som fills i que estíem i posseim i que no es pas ben nostre, no, perquè nosaltres no som res mes que uns usufructuaris d'aquest patrimoni immens que ens han deixat; nosaltres podem fruit-ne, podem gojar tota l'intensitat de la seva dolçor i rublir-ne ben be de la seva maravel·la, pero pensem que les generes futures esperen amb les mans juntes lo que nosaltres podríem malversar. Pensem quina deu ésser la dignitat que ens cal posseir; i, enamorat com soc de l'alta espiritualitat del diví Maragall, permeteu que us digui éll meteix per boca meua.

«De quanta humilitat ens cal revestir la nostre dignitat d'ésser un camí de DEU... de quanta humilitat!»

Germans orfeonistes, siguem humils i fem lo que poguem. Cantem, lluitem, riem, plorem: l'agre-dolç d'aquestes coses ferà forta la nostra espiritualitat i en l'humilitat sentirem la joia de veure en cadascun dels circumstants un camí de Deu per les generes futures.

Salvador Perarnau.

Manresa i octubre 1919.

TUNEU Sastres

Posen a disposició dels seus clients i coneeguts els genres nacionals i anglesos d'hivern

IMPORTANTÍSSI:

Degut a la reducció d'hores de treball, supliquem als nostres clients no temerin els seus encàrrecs per a poguer o servir amb la promptitud necessaria.

Gestions del diputat a Corts senyor Arderiu

Ahir, com várem anunciar, el diputat a Corts per aquest districte senyor Arderiu, marxà a Barcelona per a fer diverses gestions a favor dels pobles damnificats pels últims temporals.

Junt amb l'actiu alcalde de Sant Vicents de Castellet don Angel Vilà, gestionaren d'Obres públiques l'envió a la Direcció General del projecte de pont de dit poble sobre el Cardoner, cosa que conseguiren de l'amabilitat de l'enginyer don Tomás Ribera, sortint ahir mateix el projecte amb l'informe favorable cap a Madrid.

De moment el pas del riu es farà mitjansant una barca.

Amb l'enginyer de la Casa Solvay y Cia., senyor Dupont, amb l'apoderat senyor Felip i el contractista de les obres del ferrocarril miner senyor Orriols el senyor Arderiu també estigué a visitar al senyor Ribera, enginyer d'Obres públiques, i al Sr. Governador civil, a quina visita s'hi va juntar el fabricant de la conca del Cardoner don Isidre Valls, Senador del Regne, fent present a dita autoritat que, de no destinar-se les quantitats necessaries per a la deguda reparació dels desperfectes i mal estat de la carretera, tindran que parar-

se la major part de treballs d'aquella conca.

Els abans dits senyors visitaren també al president de la Diputació provincial per a interessarli la conservació de la carretera de Suria a Balsareny, per assegurar la comunicació per dita carretera mentres durin les anormals circumstancies actuals, ja que'l pas provisional pel camí antic del bals de Cal·lus és bastant perillós.

Despres, el senyor Arderiu va dirigir al Ministre de Foment el següent telegrama:

Ministro Fomento.

Madrid.

Consecuencia derribo muro carretera Manresa Basella y mal estado de la misma, de no hacerse inmediata reparación casa Solvay y Cia. explotadora sales potásicas Suria me ha anunciado despido mil cien obreros y fabricantes cuenca Cardoner paralización fábricas y consecuente despido millares obreros. Ruego V. E. gire cantidades necesarias pronta reparación y restablecimiento tránsito actualmente provisional.

Arderiu. Diputado por Manresa.

Curiosa estadística Per l'arribada d'en Joffre

Reporta el senyor Francisco Grandmontagne a la Revista «Espania» (9 de gener) que una de les glories de Castella és l'haver traspasat la seva llengua a 100 000 milions de llores (quant-se curt l'articulista, «no hay estadística exacta»). Aquests llores segles ha que es castellanitzaren espontàniament, abandonant llur parla indígena.

Hom prova, així mateix, el poder difusiu de l'idioma castellà recordant, p. ex., que no hi cap l'loro que parli anglés, naturalíssimament, català. Urgeix, doncs, la constitució d'una patriòtica «Liga propagadora de la cria del loro», que, ultra el millorament dels «millones i millones» de súbdits del magne imperi espanyol, labori per superar son expandiment. Urgeix també iniciar una intensa campanya contra el cultiu del julivert per tal com, segons el senyor Grandmontagne, el julivert mata el loro i mort el loro la desaparició de l'imperi seria imminent.

Del loro i del julivert depén la gloria de Castella i del seu idioma.

(Pàgina d'ironia de «La Revista».)

ESPARCES

X

Angel amorós de les plomes blanques, tu que ets tan festós quan els ulls me tanques,

guaita, que al cim meu, veus? en l'esponera, hi han flors de neu d'ans la primavera.

Juga en el coixí, aparta la testa, vina cap a mi que farem gran festa.

Dins la nit afrosa parla. Sols l'infant somnia la rosa o l'angel volant?

Oh la nit d'itxosa tota lluminosa d'un encant.

ESTRE.

LLOGUER

de

Cotxes - automòvils

de dia i de nit

Magatzems JORBA Manresa

Per a major comoditat del públic, aquest, per als encàrrecs pot dirigir-se als següents domicilis:

Garag.	Telefón 524
Domicili del Quefe del Garag.	116
Magatzems Jorba.	149
Secció de ventes dels Magatzems	450

La casa proporciona aquests detalls per a que pugui servir amb tota urgencia els encàrrecs tan de dia com de nit i aixís com també puguin ésser atesos degudament els que viuen fora de la localitat.

PEPETA SALA

Modista

A. Puigterrá
8, 2.ºn, 2.º